

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w Bydgoszczy

85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34

Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100

E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, 23 września 2002 roku

RBG-56-00002/02/MW

Decyzja nr 27/2002

Na podstawie art. 104 § 1 k.p.a., art. 11 ust. 1, ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego, wszczętego na wniosek przedsiębiorców: Zygmunt Klunder, Ryszard Klunder, Józef Klunder, prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki prawa cywilnego z siedzibą w Silnie nie stwierdza się praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na zawarciu porozumienia między Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Chojnicach a Tadeuszem i Urszulą Porożyńskim, prowadzącym działalność gospodarczą na rynku świadczenia usług pogrzebowych z siedzibą w Chojnicach, polegającemu na ograniczaniu dostępu do rynku poprzez:

- udzielenie przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Chojnicach Tadeuszowi i Urszuli Porożyńskim wyłączności na przewóz zwłok szpitalnych ze szpitala pulmonologicznego i szpitala ogólnego do prosektorium;
- zawarcie przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Chojnicach umowy najmu prosektorium z Tadeuszem i Urszulą Porożyńskimi.

Uzasadnienie:

Przedsiębiorcy: Zygmunt Klunder, Ryszard Klunder, Józef Klunder, prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki prawa cywilnego z siedzibą w Silnie, wystąpili z wnioskiem o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Tadeuszowi i Urszuli Porożyńskim (dalej: uczestnicy), przedsiębiorcom świadczącym usługi pogrzebowe z siedzibą w Chojnicach, oraz Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Chojnicach (dalej SP ZOZ), przedstawiając swe roszczenia w sposób następujący:

1. uznanie na zasadzie art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, że zarządzenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Chojnicach o wyłączności przewozu zwłok szpitalnych ze szpitala pulmonologicznego i szpitala ogólnego przez

firmę Tadeusza i Urszuli Porożyńskich oraz umowa najmu prosektorium zawarta pomiędzy SP ZOZ a uczestnikami są praktykami ograniczającymi konkurencję i nakazanie SP ZOZ rozwiązanie umowy najmu prosektorium z uczestnikami;

2. nakazanie SP ZOZ udostępnianie pomieszczeń prosektury bez żadnych ograniczeń i nie pod warunkiem zgody uczestników i ustalenie, że odmienna praktyka i umowa z osobą trzecią jest sprzeczna z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

3. ustalenie, że brak zarządzenia SP ZOZ o zakazie ujawniania danych osobowych osób zmarłych na terenie Szpitala oraz zwłok przewożonych do Szpitala uczestnikom przez personel SP ZOZ jest postępowaniem ograniczającym konkurencję.

Wniosek, o którym mowa wyżej jest konsekwencją wyroku Sądu Antymonopolowego z dnia 5 września 2001 roku (sygn. akt XVII Ama), uchylającego decyzję Prezesa Urzędu z dnia 14 czerwca 2000 roku nr 8/2000 w punktach I – V. Sąd – uzasadniając wyrok - skoncentrował się na aspektach proceduralnych. W szczególności wskazane zostało naruszenie art. 107 KPA, poprzez nie uwzględnienie przez organ antymonopolowy SP ZOZ jako strony postępowania, brak oznaczenia organu administracji oraz nieprecyzyjne sformułowanie sentencji decyzji.

W piśmie z dnia 4 marca 2002 roku wnioskodawcy podnieśli, iż stan faktyczny rozpatrywany w postępowaniu antymonopolowym, zakończonym decyzją nr 8/2000 z dnia 14 czerwca 2000 roku nie uległ żadnym zmianom. Zdaniem wnioskodawców, zakład pogrzebowy uczestników nadal posiada wyłączność na przewóz zwłok szpitalnych. Wnioskodawca podniósł, iż nadal nie jest dopuszczany do korzystania z pomieszczeń jedynej, publicznej kostnicy przyszpitalnej na terenie miasta. Skutkiem tego, na około 600 (zdaniem wnioskodawców) usług dokonanych przez uczestników w 2001 roku, zakład wnioskodawców wykonał 3 usługi pogrzebowe.

Ponadto wnioskodawcy poinformowali, iż na ścianie kostnicy przyszpitalnej, przy ul. Wysokiej nadal istnieją tablice, których treść dot. wyłączności zarządzania jedyną kostnicą publiczną, „wprowadzając tym samym w błąd rodziny pogrążone w żałobie”.

Odpowiadając na wniosek o wszczęcie postępowania antymonopolowego, pełnomocnik SP ZOZ (w piśmie z dnia 11 marca 2002 roku) podniósł, iż umowa pomiędzy szpitalem a uczestnikami nie narusza prawa antymonopolowego, a działania SP ZOZ nie zmierzały i nie zmierzają do podziału lokalnego rynku usług pogrzebowych według kryteriów podmiotowych.

Odnosnie zarzutów, zawartych we wniosku o wszczęcie postępowania, pełnomocnik SP ZOZ wskazał, iż umowa najmu z 14 sierpnia 1992 roku (zawarta przez SP ZOZ z uczestnikami) obejmuje obecnie pomieszczenie socjalne, salę eksportacji zwłok, pomieszczenia do przygotowania zwłok, pomieszczenia socjalne oraz WC. Pomieszczenia te mają łącznie powierzchnię 72,75 m². W dalszej części swych wywodów pełnomocnik SP ZOZ zacytował fragment umowy najmu, zgodnie z którym, „najemca zobowiązany jest zapewnić wynajmującemu jak i społeczeństwu, korzystanie z pomieszczeń codziennie przez całą dobę”. Każdy więc przedsiębiorca pogrzebowy – zdaniem pełnomocnika SP ZOZ – „po uzgodnieniu tego z najemcą może korzystać z pomieszczeń prosektorium podlegających SP ZOZ (pomieszczeń chłodni). (...) Żaden jednak przedsiębiorca nie może tego czynić na warunkach uciążliwych tak dla SP ZOZ jak i dla najemców; nie może bowiem żądać warunków korzystniejszych od najemców i innych przedsiębiorców pogrzebowych, działających na rynku właściwym. Zgłoszenie żądania udostępnienia prosektury bez żadnych ograniczeń i nie pod warunkiem zgody Tadeusza i Urszuli

Porożyńskich jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami tak w zakresie ochrony zdrowia jak i regulującymi stosunki cywilnoprawne.”

Pełnomocnik SP ZOZ wskazał ponadto, iż SP ZOZ został wyposażony w mienie w postaci „nowego szpitala”. W „nowym szpitalu” transport zwłok odbywać się będzie podziemnymi korytarzami, a problem przewozu zwłok zostanie tym samym rozwiązany. Przewozem zwłok zajmować się będą wyłącznie pracownicy SP ZOZ.

Uczestnicy, w piśmie z dnia 15 marca 2002 roku wyjaśnili, iż to szpital jest gospodarzem prosekury i nie oddał jej w najem uczestnikom. Uczestnicy wynajęli pomieszczenie – tzw. salę eksportacji zwłok wraz z przyległym pokojem. Za najem tego pomieszczenia szpital pobiera obecnie czynsz w wysokości 4000 zł. Nim doszło do zawarcia umowy, przeprowadzono przetarg. Okres umowy o najem został przedłużony do dnia 31 sierpnia 2007 roku z tytułu wybudowania zadania nad salą eksportacyjną.

Według stanu na dzień 15 marca 2002 roku uczestnicy podnieśli, iż – na podstawie umowy przewozu – przewożą nieodpłatnie zwłoki z oddziału pulmonologicznego i ogólnego do prosektorium. Uczestnicy wzywani są do przewiezienia zwłok dwie godziny po zgonie. W ciągu tych dwóch godzin informowana jest rodzina zmarłego z zawiadomieniem, że zwłoki znajdują się w prosektorium szpitalnym. Uczestnicy przewożący zwłoki nie otrzymują żadnej dokumentacji z wyjątkiem numeru, umieszczonego przy zwłokach. Tak uregulowany sposób postępowania wykluczył możliwość wcześniejszego kontaktowania się uczestników z rodziną zmarłego.

Pełnomocnik wnioskodawców zwrócił, w toku postępowania szczególną uwagę na – notoryjnie znane – skutki, do jakich dochodzi w wyniku usytuowania zakładów pogrzebowych na terenie szpitali. Zdaniem pełnomocnika wnioskodawców, nie chodzi o wykazywanie, czy istnienie umowy między zakładem pogrzebowym a szpitalem doprowadza w konkretnych przypadkach do „naruszeń godziwego obrotu” i zasad uczciwej konkurencji, ale o to, że taka sytuacja doprowadza do zagrożenia tych zasad – przez faktyczne usytuowanie podmiotu prowadzącego usługi pogrzebowe na terenie szpitala. W świetle tego, co ujawniono w skali krajowej – w opinii pełnomocnika wnioskodawców – odpowiedź jest twierdząca i zatem stan taki należy usunąć.

Dnia 10 maja 2002 roku przeprowadzono rozprawę administracyjnych w trakcie której strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Ponadto, w trakcie rozprawy, Tadeusz Porożyński zeznał, iż pomieszczenie służące do przygotowania zwłok (sala eksportacyjna) znajduje się w odległości 4 metrów od sali sekcyjnej, należącej do SP ZOZ. Zwłoki z sali sekcyjnej transportowane są:

- z sali sekcyjnej do lodówki (jeżeli jest sekcja)
- bezpośrednio z oddziału szpitalnego do lodówki (jeśli sekcji nie ma)

„Gdy przychodzi do mnie klient z zamiarem zlecenia usługi, pytam go o numer zwłok, dostaję upoważnienie. Zwłoki pozostają w lodówce, skąd przenoszone są do sali eksportacyjnej celem rozpoczęcia czynności pogrzebowych. Sala eksportacyjna spełnia funkcję przeprowadzania czynności pogrzebowych z udziałem rodziny”.

Pełnomocnik wnioskodawców podnosił natomiast, iż istotą problemu jest odpowiedź na pytania, czy szpital jako instytucja powołana do leczenia ludzi, może zawierać umowy w wyniku których na terenie tego szpitala funkcjonuje zakład pogrzebowy, a na budynku szpitala umieszczony jest

sztyld, informujący o działalności tego zakładu. W tym – według pełnomocnika wnioskodawców – wyraża się istnienie interesu publicznoprawnego.

Pełnomocnik uczestników wskazał, iż interes publicznoprawny nie został naruszony. Szpital i prosektorium tworzą odrębne budynki z dwoma odrębnymi wejściami, usytuowane przy różnych ulicach w odległości ok. 800 metrów. Pogrzeby z budynku prosektorium wyprowadzane są od ok. 35 lat – nie ma możliwości stykania się pacjentów szpitala z działalnością prosektorium.

Pełnomocnik SP ZOZ oświadczył, iż to strona winna wykazywać fakty, z których wywodzi skutki prawne. Nie ma zakazu zawierania umów przez szpitale z podmiotami trzecimi. W związku z tym nie można mówić o naruszeniu interesu publicznoprawnego. Zdaniem pełnomocnika SP ZOZ wnioskodawcy nigdy nie zwracali się do szpitala o zawarcie jakichkolwiek umów – podejmowali natomiast działania przed Urzędem Antymonopolowym (Prezesem UOKiK) o nieodpłatny i bez ograniczeń dostęp do prosektorium.

Prezes Urzędu przeprowadził również wnikliwą analizę umowy najmu z dnia 14 sierpnia 1992 roku. Umowę zawarto pierwotnie na 5 lat – do 31 sierpnia 1997 roku. Aneks z dnia 10 listopada 1993 roku przedłużono czasookres jej trwania do 31 sierpnia 2007 roku. Z punktu 1 umowy wynika, iż SP ZOZ „oddaje w najem pomieszczenia prosektury szpitalnej e celu urządzenia Domu Pogrzebowego (...), oddaje w najem pomieszczenia prosektury Panu Tadeuszowi Porożyńskiemu, który w wyniku przetargu ofert z dnia 20 maja 1992 roku zaoferował najwyższą kwotę najmu, zobowiązując się do dodatkowych świadczeń na rzecz tut. ZOZ-u.” Zgodnie z punktem 2 umowy „wynajmujący oddaje w najem 4 pomieszczenia i przyległy teren a mianowicie salę eksportacji zwłok, pokój przygotowawczy, pomieszczenia chłodnicze, ubikacje oraz teren przyległy do ulicy Wysokiej, a najemca je przyjmuje”.

W punkcie 11 umowy czytamy: „Wynajmujący zastrzega sobie prawo nadzoru nad prosekturą pod względem sanitarno – porządkowym przez lek. prosektury, a w przypadku nie zastosowania się do jego zaleceń i po uprzednim zwróceniu uwagi i nie zastosowaniu się do nich może nastąpić rozwiązanie umowy o najem”.

Punkt 12 umowy: „Najemca zobowiązany jest zapewnić wynajmującemu jak i społeczeństwu korzystanie z pomieszczeń codziennie przez całą dobę”.

Opisując stan faktyczny niniejszej sprawy należy na koniec zwrócić uwagę na postępowanie prowadzone przez lokalną Prokuraturę Rejonową, której przedmiotem było fałszowanie uprawnień rodzin osób zmarłych oraz odbioru dokumentów przez pracowników Zakładu Pogrzebowego Tadeusza i Urszuli Porożyńskich oraz udostępniania danych osobowych osobom nieupoważnionym przez personel SP ZOZ. Postępowanie to umorzono wobec nie popełnienia przestępstwa. W uzasadnieniu postanowienia czytamy, iż nie stwierdzono w toku postępowania, aby kontakt osoby zmarłej następował z naruszeniem ustawy o ochronie danych osobowych. Mimo nagłośnienia sprawy w prasie lokalnej żadna osoba nie zgłosił się w prokuraturze w tej sprawie, tj. udostępniania bez jej wiedzy i zgody danych osobowych jej lub zmarłej osoby bliskiej. Wpłynęło jedynie kilka anonimów, „sygnalizujących ogólnikowo jakieś bliżej nieokreślone nieprawidłowości w tym zakresie”.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zarzuty wnioskodawców nie zasługują na uwzględnienie.

Nie ulega wątpliwości – w ocenie Prezesa Urzędu – iż uczestnicy, na lokalnym rynku usług pogrzebowych, zdefiniowanym (w jego aspekcie geograficznym) jako miasto i gmina Chojnice posiada pozycję dominującą. Z kolei na rynku usług prosektoryjnych możemy w Chojnicach mówić o duopolu – obok prosektorium administrowanego przez uczestników istnieje inne miejsce przechowywania zwłok, usytuowane przy miejscowej parafii rzymsko – katolickiej. Zgodnie z danymi, uzyskanymi z Urzędu Stanu Cywilnego umieralność w mieście i gminie Chojnice kształtowała się w sposób następujący:

Rok	Miasto Chojnice	Gmina Chojnice	Razem
2000	475	68	543
2001	484	70	554
2002 (do 22.08)	294	34	328

Dane o ilości usług pogrzebowych, przeprowadzonych przez uczestników, przedstawiają się w sposób następujący:

Rok	Ilość usług
2000	567
2001	664
2002 (do kwietnia 2002 roku)	138

Ponadto uczestnicy – jak sami zastrzegli – podali szacunkowe dane, według których w ogólnej liczbie usług pogrzebowej wykonanych przez uczestników, zmarli pochodzący z Chojnic stanowili:

- w roku 2000 – 28%
- w roku 2001 – 13%
- do kwietnia 2002 – 14%

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy, przepisów prawa antymonopolowego nie stosuje się do porozumień zawieranych między przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 10%.

Prezes Urzędu przeprowadził kilka postępowań, w sprawie, której przedmiotem był spór pomiędzy przedsiębiorstwem uczestników a wnioskodawcami. Postępowania zawsze dotyczyły praktyk indywidualnych, a silny, co najmniej 40% udział w rynku nie był nigdy kwestionowany. Wnioskując z większego na mniejsze, stwierdzić należy, że uczestnicy, posiadali i nadal posiadają 10% udział w rynku, umożliwiając merytoryczne rozstrzygnięcie kwestii ewentualnego istnienia tzw. porozumienia pionowego, tj. zawartego przez podmioty funkcjonujące na różnych szczeblach obrotu gospodarczego.

W niniejszej sprawie nie można mówić o istnieniu, zakazanego przez prawo porozumienia ograniczającego konkurencję między szpitalem a uczestnikami.

Zgodnie z art. 4 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez porozumienia rozumie się:

- a) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,

b) uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,

c) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych.

Decydujące znaczenie dla porozumienia monopolistycznego mają skoordynowane zachowania na rynku zainteresowanych przedsiębiorców, nakierowane na osiągnięcie celu sprzecznego z ustawą antymonopolową. W umowie najmu pomieszczeń eksportacyjnych nie ma postanowień, z których wynikałoby, iż stosunek prawny, którego stronami są uczestnicy i szpital, będący źródłem konfliktu między przedsiębiorcami pogrzebowymi zmierza do wyeliminowania z rynku innych przedsiębiorców. Z umowy nie wynika jakoby uczestnicy uzyskali monopol na dostęp do zwłok znajdujących się w prosektorium. Przeciwnie – zgodnie z punktem 11 umowy najmu najemca zobowiązany jest zapewnić wynajmującemu jak i społeczeństwu korzystanie z pomieszczeń codziennie i przez całą dobę.

Podkreślić tu należy, iż z tytułu udostępniania wynajmowanych pomieszczeń innym przedsiębiorcom pogrzebowym, uczestnicy – za świadczone usługi mogą pobierać stosowne wynagrodzenie. Wyraźnie podkreślił to Sąd Antymonopolowy, w wyroku z dnia 10 kwietnia 1996 roku (sygn. akt XVII Amr 9/96) Wynagrodzenie to powinno być odpowiednie. Ma ono zapewnić uczestnikom zwrot ponoszonych kosztów oraz godziwy zysk. Domaganie się przez wnioskodawców „udostępniania pomieszczeń prosektury bez żadnych ograniczeń i nie pod warunkiem zgody uczestników” świadczy o ignorowaniu przez uczestników prawomocnego wyroku Sądu, dotyczącego tej właśnie sprawy.

Wskazać również należy, iż Prezes Urzędu, decyzją z dnia 6 lutego 1998 roku stwierdził wykonanie przez uczestników wyroku Sądu Antymonopolowego z dnia 10 kwietnia 1996 roku (sygn. akt XVII Amr 9/96). Wyrok ten dotyczył nadużycia pozycji dominującej poprzez odmowę świadczeń usług prosektoryjnych na rzecz konkurenta, funkcjonującego na rynku usług pogrzebowych.

Teza pełnomocnika wnioskodawców, jakoby samo funkcjonowanie zakładu pogrzebowego w budynkach należących do szpitala, sprzeczne było z zasadami współżycia społecznego nie stanowi – w ocenie organu antymonopolowego – dostatecznego argumentu do stwierdzenia istnienia na lokalnym rynku porozumienia ograniczającego konkurencję. Prezesowi Urzędu znane są fakty nadużywania przez zakłady pogrzebowe swej pozycji rynkowej, z tytułu takich czy innych powiązań z (szeroko pojętą) służbą zdrowia (vide: casus łódzki). W przypadku jednak rozpatrywanego stanu faktycznego, mając na uwadze całokształt zgromadzonego materiału dowodowego w tej, konkretnej sprawie, nie można dopatrzeć się naruszenia prawa antymonopolowego. Stanowisko wnioskodawców uznać też należy za rażąco niekonsekwentne i wewnętrznie sprzeczne: z jednej strony podnoszą oni wadliwość umiejscowienia zakładu pogrzebowego w budynku szpitala a z drugiej strony żądają „nakazania SP ZOZ udostępniania (wnioskodawcom – przyp. UOKiK) pomieszczeń prosektury bez żadnych ograniczeń i nie pod warunkiem zgody uczestników” (sic!)

Skoro wnioskodawcy powołują się na notoryjnie znany fakt tzw. afery łódzkiej, należy również powołać się na ogólnopolską praktykę wynajmowania pomieszczeń szpitalnych zakładom pogrzebowym. Organ antymonopolowy nie ma kompetencji do dokonywania etycznych ocen tej praktyki – stan taki w Polsce istnieje. Prezes Urzędu – wykonując swe kompetencje – ocenił stan faktyczny istniejący w Chojnicach.

Dyrekcja SP ZOZ przedsięwzięła – również pod wpływem rozlicznych, podejmowanych w przeszłości działań organu antymonopolowego oraz Sądu Antymonopolowego – kroki do

wyeliminowania wszelkich patologii w funkcjonowaniu sali eksportacyjnej, będącej przedmiotem najmu.

Pacjenci szpitala nie mają bezpośredniego kontaktu z prosektorium, które znajduje się ok. 800 metrów od właściwych, przeznaczonych do leczenia ludzi, budynków. Do lipca 2002 roku, zmarli pacjenci przewożeni byli do prosektorium przez pracowników uczestników bez podawania ich danych osobowych, jedynie z załączonym numerem, po uprzednim zawiadomieniu rodziny zmarłego przez personel szpitala. Od lipca 2002 roku, zwłoki przewożone są już przez pracowników SP ZOZ podziemnymi korytarzami. Tym samym zarzut wnioskodawców, dotyczący przewozu zwłok przez uczestników stał się zupełnie bezprzedmiotowy. Podkreślić tu również należy, iż procedura postępowania ze zwłokami sprzed lipca 2002 roku, polegająca na nie udostępnianiu przewoźnikom zwłok danych osobowych zmarłego, również była skonstruowana prawidłowo.

Prokuratura Rejonowa w Chojnicach, która – choć pod innym kątem – analizowała ten sam stan faktyczny, nie stwierdziła ujawniania uczestnikom danych osobowych osób zmarłych.

Na koniec stwierdzić należy, iż w ocenie organu antymonopolowego, mamy do czynienia z odosobnionym konfliktem pomiędzy przedsiębiorcami pogrzebowymi. Charakter tego sporu należałoby wręcz określić jako prywatnoprawny, u którego źródeł leży niezadowolenie (subiektywne pokrzywdzenie) wnioskodawców z umiejscowienia siedziby uczestników w budynku SP ZOZ. Nie doszło – w niniejszej sprawie – do naruszenia interesu publicznoprawnego – jakim jest swobodny dostęp wszystkich (w tym również przedsiębiorców) do prosektorium, będącego własnością szpitala.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem niniejszej Delegatury w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia niniejszej decyzji.

Otrzymują:

Zakład Stolarski
Usługi Pogrzebowe – Sprzedaż Trumien
Ul. Przymieczna 65
89-661 Silno

Samodzielny Publiczny
Zakład Opieki Zdrowotnej
Pl. Niepodległości 7
89-600 Chojnice

Zakład Pogrzebowy
Tadeusz i Urszula Porożyńscy
ul. Gdańska 3
89-600 Chojnice